

Téeríi ana fa bíníyú unni kayya won Pool bëy Korente ra Kúnsëe

Bee daa uni ana fa bíní Pool bëy ílí janii Korente hom filiḅ Bíibëlë rë. Kola'te unna déḅ dí wëe bíní rë, lahte wonni deefidte ri tahte níi hanndal ki ḅani wa neḅlilay. Balaa dí payaat na waali éeyë fë nék, dí bínité unni yeh yugusa'i hanndal ki wani. Na bíní Pool unni yee ra, deef Korente húmú gini caakke yin te yiiga tílté.

Jamanii baaha, deef lahte bëewí húmú në, na waariyu bëy ílí janjaa íñi bokaay a yee na waare Pool ra. Wa ayuu biti wa i apootar gaan, te wa húmú mínú won.

Pool wonte bëy Korente biti dí lahte yii damaa ri koon, bi luk bi apootarri yah, ndaa dí damaay ri ndah yaa bééḅ lahay solo. Yee lah solo ra daa ri biti wa fi bëy Korente ñee íña wonu filiḅ Uni Neba ra.

Di wonte wa :

- yii lenke heni ri apootari Yéésú-Kiristaa (1.1 ; 12.11-12),
- yii lenke payi yérí wë (1.15-24 ; 13.1-4),
- yii lenke ndami yii hasa pok Koope hanndal ki ḅani bëewë rë (3.7-18),
- yii lenke yugusa'i Koope hanndal ki ḅani bëewë (5.11-21),
- yii lenke dí fi Pool, coono fa dey dí bééḅ dí múñcé wë rë (6.4-5),

- yii lenke haakalsa'i hélsë nay kéyrúu habra'i
 koy-yaayyin Yerusalem ra (8.1-15),
 - yii lenke waaraa na waare ri te sehay yin na
 ra (11.7-12),
 - a yii lenke apootarri pad'dah ya (11.4, 13-15).
 Bëyi fi jaŋi téeríi bee bééɓ ay ot biti bëyi fi ay
 damee bééɓ, damaa Yíkëe.

Wodoha

¹ Don fi bëy ílí jaŋii Koope di Korente a bëewí
 Koope Akaay bééɓ, so' mi Pool, funi Timoote koy-
 yaafi yen daa na woduu ron. So' nék, mi falu
 apootari Yéésú-Kiristaa ndah Koope daa faha'
 baaha.

² Baap-Koo a Yéésú-Kiristaa Yíkëe líhún rën
 mal, on don jaamma !

Doolaa na tah ow múñ coono ra

³ Yen sím Koope, di fi Boffi Yéésú-Kiristaa Yíkíi
 yen, Boffa naa'-keen teem dii na ra, di fi Koope
 fa yii lah bééɓ di ona' doole ra.

⁴ Coono fi hom fun bééɓ di on fun doole, nda
 fun ñeya' yee pagid di fun da, fun mín on bëyi fi
 hom coono doole, a di mín tí man coono fa bééɓ.

⁵ Nagajek, di hëpë' coono fa húmú dey Kiristaa
 ra sun fi fun, di hëpë' fun doolii mújúun fun
 daaha ñeyídté rí Kiristaa na.

⁶ Don ot fun hom coono, nda don lah doole,
 don muc ; don ot fun onu doole, nda don onu
 doolii mín tah don múñ mani coono fa deyu fun
 da.

⁷ Fun lahute yaakaari wëerté don na, ndah fun
 yúhuté biti don bokute a fun coono, don bokute
 a fun don onute doole.

⁸ Koy-yaayyi yeh, fun fahuu biti don yúh coono fa deyu fun Aasi ra : húmú misikke misigi fí yúhté biti lukke fun doole níi fun húmú habuu biti fun ii pes.

⁹ Tílté níi sah fun habuu biti fun ay húl. Yii baa laha'te d'ah nda fun banti tík yaakaari fun affi fun na, fun tíkún yaakaari fun Koope fa na kélíɗ búudé rē.

¹⁰ Daa ri sēmlē' fun húlí misigi bah, te ri ay dékéé nē. Fun tíkúte yaakaari fun dīi na biti dī ay dékéé nē.

¹¹ Te lah na bín fē rēe, d'aññi ron ay fun naa habra'. Koope tah d'aññi bēewí caakka yulid fun na raa, ow caak ay rii sīm di mala nay rii fun one ra.

Hūlēhí Pool waala húmú ham dī ra

¹² Cēe mi won don yee na damuu fun dā : fun yúhrúte affi fun biti fun tílúu a bēewē bēeb a nufi lante, níi luka' a don te fun d'apuy na dara. Pagadee ke fun baa kola' Koope na. 'Di kolaay ham-hami feey fi beh, dī mali fun a Koope.

¹³⁻¹⁴ Filiḅ unna na bíníyú fun don dā, wa homa' iñi don ole wa rek wa haale affon. Don nék, mi yúhté biti don yúhúte fun dee rek níi wocce, te mi yaakaarte biti don ay yúh níi lan bitih : yiin nay nimile Yéesú Yíkíi yen ra, don ay dēmdée fun ti di nay fun don dēmdée nen.

¹⁵⁻¹⁶ Yii baa húmú wēerté sē' daa tah mi húmú ham biti balaa mi saañ Maseduwaan koon, may débée ñee ginon. Te mi kola' Maseduwaan koon may nimilee ginon, don ay soo habra' waali Yúdée fē húmú ham mi ra. Tígí daaha, may

paya' ginon waal ana koon, Koope ñeya' soo na ndín mi lahiɗ ɗon njiriñ waal ana.

¹⁷ Haba' mi biti may rii henee ɗaa ra, mi níɓëy níɓë ɛe yih ? Mbée bee mi canke paŋ yin ɗa, mi níɓë' níɓëɗ ow kut níi tah mi wone íi a ɛe-ɛe' waala yínë aa yih ?

¹⁸ Koope sah yúhté biti iña na wonu fun ɗon ɗa na heneh íi a ɛe-ɛe' waala yínë.

¹⁹ Funi Silaas a Timoote, fun waariyute ron Yéésú-KiristaaKoy Koope, te ri húmú henay íi a ɛe-ɛe' waala yínë. « Íi » kut daa ɗii na.

²⁰ Nagajek, Yéésú daa « íi » fí Koope. Maanam daa ri paŋ iña gapa' Koope ra ɓéeɓ. Yii baa daa tah yen ɓal, yen ñee'uu Yéésú nē yen wone Koope « ɗémíin », yen kañee ri ɗaaha.

²¹ Di fi Koope daa na on yen doole ɗon a fun, nda ngémí yen híin Kiristaa na. Daa ri fal yen,

²² ɗi tiiɗndé'té yen ɓekke Ruuh-Peseŋ keeññi yen, te Ruuhi baa daa yee habu yen na'-na' ra níi iñi wunna yefid ɗi yen ɗa ac.

²³ Koope mín sée seede ! Mi fel rek ɗi hawa so' húl ! Yee tah mi nimilay ginon ɗa, mi kaa' biti mi ac ayi ay ron kome keeñi neɓay.

²⁴ Fun saamuy biti fun ac fun cagoh ron níi lukus di yii lenke ngémën, ndah ɗon habute na híin. Fun saamu biti kay, yen bok légéy, keeññon sos.

2

¹ Don ot mi nimilaay ginon, mi ham biti mii ayil daa ayi ay ron kome keeñi neɓay.

² So' mi koma ron keeñi neɓay raa, daa nay sosɗe keeñ so' ? Don fi yaa nay mii kome keeñi

nebay koon ɗa, ɗon daa mínú sosil keen so' neh a ?

³ Yee tah mi húmú bíní ron ra daa reeni : mi húmú fahaay bití mi ac daa koon, bëewë warun sosil keen so' koon ɗa tah keen so' nebeh. Wëerté sê' bití bee keen so' sosse ra, keenñon bal hom naa sosa' ɗaaha.

⁴ Mi húmú bíníyë' ron filiɓ coono, keeni ɗúmpé a looyi misikke naam, ɗi bití mi faha' ron tík yii misikke neh, mi húmú faha' teeɓi ron bití mi faha' ron fahoo keen so'.

Bëyí tooñ baalun

⁵ Lah bëyí paŋke yee nebay keen ɗon na raa nék, bëyí baa pagay so' ri, ɗi paŋ ɗi ɗon bééɓ. Mi fahaay lukusid' sah ! Yee paŋ ɗi baa ra laɓpe ɗon bééɓ, ndaa laha' bëewí yaa lukki laɓ wa.

⁶ Bëyí baa, yee tíkú rí i ow caak ɗon na ra rek, doyte.

⁷ Don warun rii baalun baalo kay ɗon on ɗi doole, kaa'a'i bití ɗi lah yii misik ɗi níi misiga luk ɗi doole.

⁸ Kon mi ɗaŋ ɗon bití ɗon teeɓ ɗi bití ɗon fahuute ri.

⁹ Yee tah mi bíní ron ra daa ri beh : mi húmú faha' olsohi ron nda ɗon ee ñeyu iña bééɓ rë.

¹⁰ Bëe' paŋ yin ra ɗon baal ri raa, so' bal may rii baal. Te mi lah yii baala mi ri raa, ɗeef ɗon daa tahu mi paŋ ri fii Kiristaa,

¹¹ kaa'a'i bití Seytaane lah ílí haalaa ri filiɓ fi yen, nofa' yen. Nagajek, yen yúhúté yee hom nufa ra níi wocce.

Yee kaa' Pool took ra

¹² Laha' mi Torowas waarii Uni Nebi Kiristaa ra, mi otte biti Yíkée kúnsídté sè' ílí légéyëe mí nē.

¹³ Añcañ, kúnsírë' sè' rí ílí légéyëe mí nūi, bi olay mi koy-yaafi yen Tít laha' mi ra, af so' tookay. Yii baa tahte mi takohte bëy Torowas, mi saañce Maseduwaan.

Ndama kola' Yéésú-Kiristaa na ra

¹⁴ Yen símún Koope nék di yee na kúrë' rí fun faraah ti ðuuli bëewí na teebu ndami nen, di yee nonuu fun Kiristaa na ra. Di ñeya' fun na, fun kúrúté tii Kiristaa* feey fa béeb ti cuuraayi ngeda líiwëlsë'té deyi baa béeb nen.

¹⁵ Nagajek, di Koope na, fun cuuraayi yaa ngeda daa kiili fi Kiristaa ra : fun daa cuuraayi yaa bëewë tíkúu waali mújë rë nē, a yee homu kotti múuy dë.

¹⁶ Bëewë homu kotti múuy dë, cuuraayi yaa nget búudé waa na, yi ay beke ow húl ; yee tíkúu waali mújë rë, cuuraayi yaa nget pes waa na, yi ay beke ow pes. Daa mín légéyí baa nék ?

¹⁷ Fun nëníh bëewí caakki yaa na waariyu unni Koope saame na alal ra ; fun kay, Koope daa wol fun, te fun waariyuu a nufi lante di fíyí, nona nonu fun Kiristaa na ra.

3

Súrgú yii hasa poku ra

¹ Iña kola' mi won ra, mbaa daa ri biti fun homu teeba'i affi fun neh ? Fun sohlute biti lah

* **2:14 2:14** *Kiristaa* : Bëewë húmú ñeyaatu unni yee bín fë wora'i wa bëewë rë, lahte na yi húmú bíníyú : *Koope*.

bëewí bíní ñon laase légéyí fun ti di na paguu ri bëewë ee na nen a ? Fun sohluute bití ñon bíní ñon wonid fun baaha, nda fun mín laay íláy kay a ?

² Don kay, ñon daa unna laasuu légéyí fun ña, unnee bíníyú keeññi fun ña, yee fí yúhté bití bëewë bëeb mínú wë jañi, wa yúh yee faha' waa won ña.

³ Lante bití ñon daa unna bíní Kiristaa ra, wa ñeya'te fun na. Wa unni bíníyúuy a ya', wa bíníyúu a Ruuhi Koope fa na pes ña. Wa bíníyú sun la' neh, wa bíníyú keeñ ow.

⁴ Don ot fun won iñyah, wëelíyëhë wëelíyúu fun wa fíi Koope ndah Kiristaa ra.

⁵ Fun lukki míníh haba' bití sah fun mínú affi fun légéyí man ñah. Yee pagu fun ña Koope daa tah fun mín dí ;

⁶ daa ri tah fun mín hen súrgë yí yíi hasa pok dí hanndal ki bani bëewë rë. Yíi hasi baaha kolaay Kootaa na, dí kola' Ruuh-Pesen na. Kootaa bíníyú rë beka' ow húl, ndaa Ruuha beka' ow pes.

⁷ Koyyi unna Kootaa húmú bíníyú bíníyë sun i la', ñéerë'té a niiñi ndami Koope. Kanam Mëyíis húmú tak tako níi bëy Israyel míníh ríi yíid sah, te añcañ niiñi baa maañay, gétté. Hém légéyí Kootaa na bek ow húl rë daa niiña' ñaaha raa,

⁸ niiñi ndami légéyí Ruuh-Pesen ay made díh ?

⁹ Hém légéyí Kootaa na tah ow daanu ra daa niiñ raa, niiñi ndami légéyí yee na tah Koope na haba' ow bëyí júbpé rë ay made díh ?

¹⁰ Kon ndama húmú niiñ filoon baa ra tikkiyay dara fíi bee míllë' woteh bee ow yéeh daa teem

ri gaan ra !

¹¹ Yee ñee ñeyo rek gétté rë daa húmú lah ndam raa kay, bee nay home faraah ra ay made dñh ?

¹² Yaakaara lahuu fun dā daa tah fun kaañ yii na pagu fun béeb.

¹³ Fun maduy a Mëyíis fë húmú dap kanami a líil, kaa' bëy Israyel ot di na saya' niñi yee ñee ñeyo rek gétté rë.

¹⁴ Oladi wa nék wulay. Dala'te bín fë níi a deh, líilí baa líssí húun íllí wë bití wa home janjii tééré yë bíníyúu yee débúu poku ra. Líilí baa kolaay íllí wë, dī hom nísè' bití bëe' non Kiristaa na.

¹⁵ Te níi a woteh, homuun wa janjii Téerëe bíníyú kootii Mëyíis faraah, lah líilí húun oladi wa.

¹⁶ Ndaa lah bëyí yíssëh Yíkëe nē waa na raa, líilë íllí bëyí baaha nísëh.

¹⁷ Yíkëe fë na wonuu dee ra daa Ruuha, te tígí hom Ruuhi Yíkëe, ow fi ow béeb daa na laha' afi.

¹⁸ Yen béeb, yin húunëy kanammi yen, te yen daa na teebuu* di man ndami Yíkëe ti di na teeba' seetaan di man ow nen. Yíkëe fë daa Ruuha ra ee yen lofis ra nda yen man a dī, yen baatee lah ndam yen saye.

4

Coono fa deyu apootarra ra

¹ Naa'a naa' Koope keeñ nahte fun légéyí bee ra, daa kaa' fun yedfoh.

* **3:18 3.18** *teebuu* : Lahte bëewí habuu ri deh : *olu*.

² Fun súugúuté iñi sēpír'eté a pañi iñi ay ðapuu ðapoo, fun na nēfíh ow te fun na lēfíh unni Koope. Fun kay, Koope yúhté bití fun tee buu bēewē ðee madu fun ða kaaf ka na wonu fun nīi lan ða.

³ Hena bití nēk Uni Neba na waariyu fun ða múurēhté ow na raa, ðeef ði múurēh íl bēyí san kute.

⁴ Bēe' Una múurēh ðii na baa ra nēk ði bēyí gēmēy. Seytaane fa daa kēlfíi ēldúnē fí bee ra búumílté rí, kaa' rí ot nīiñi Uni Neba na tee ba' ndami Kiristaa fa daa netli Koope ra.

⁵ Bee fun homute waare ra, fun na wēeríyíh yíi lenke fun na dé' ! Fun hom waariyuu bití Yéesú-Kiristaa daa Yíkēe. Di yíi lenke fun na nēk, fun súrgē yí ðon kep te Yéesú daa tah.

⁶ Koope húmú maañcee won bitih : « *Niña hawaana ñúusē !* » ☆ Di fí baa bal daa rí hawaan keeññi fun. Di faha' hawaani fun, ñeya' rí yúhē yúhú fun ndamee ke rí na nīiñ kanam Kiristaa ra.

⁷ Nīiñi baa ði alal mi ee fun na naam, fun fa híinúy tí yaadi yugusuu dépēh kut nen ra, nda bēewē yúh bití doolii gaani baa kolaay fun na, ði kola' Koope na.

⁸ Fun homuu coono fí coono bēeē, ndaa tahēh fun keen ; affi fun kúnēh, ndaa tahēh fun yedðoh ;

⁹ bēewē ee fun moklu ra, ndaa tahēh Koope yeris fun ; hom nīi rēe wa las fun feey, ndaa tahēh wa hap fun húl.

¹⁰ Fun oluu húlē nē faraah tí di húlē' Yéesú nen, nda pesi Yéesú feeñ fun na bal.

¹¹ Fun fa na pesu ra, faraah fun hom homuu kotti kúl kě ndah Yéésú, nda pesi Yéésú feeñ faanni fun fa na suu húlé rě.

¹² Kon bee kúl kě teebee afi fun na ra, pesa teeɓa' afi ɗon na ɗaaha.

¹³ Bíníyúté Téerée bitih : « *Mi gém gémě daa tah mi won.* »☆ Ngémí baa daa keeñni fun ɓal. Fun gémú gémě daa tah fun na waareyu.

¹⁴ Nagajek, fun yúhúté biti Koope fa kélíɗ Yéésú-Yíkée búudé rě, ay fun kélíɗ búudé ɓal ti Yéésú nen, ɗi cэгíɗ fun a ɗon béeb fíyí.

¹⁵ Iña deyu fun fun na habu híin ɗě béeb, ɗon daa tah, nda bëewě nay liile malli Koope ra baatee caak saye. Hen ɗaaha raa, bëewě baatee sím Koope saye, nda Koope lah ndam.

Ndami gaana na ac ɗa

¹⁶ Yii baa daa kaa' fun yedɗoh. Wuti sah faanni fun ee yah yin-yin na saañ raa, yee na pesuu fun keeñni fun ɗa faraah homa' has.

¹⁷ Coono fa na deyu fun tígě homuu fun bee ra ay gét, te ri yin yutuud ɗee rek biti fun cěldě' rí a ndami gaana níi gaan na ɗúméh nay fun ɗi kome ra.

¹⁸ Fun yípúy íllí fun sun yii ow mín ɗíi ot, fun yípú íllí fun yii ow mínéh ríi ot. Yii ow mín ɗíi ot gétě' gétěe, ndaa bee ow mínéh ríi ot ɗa ay home na faraah.

5

¹ Nagajek, yen yúhúté biti wuti faannee ke yen feey fi bee daa dúttě dékú yen ee yah ra raa, yen lahute faam fi ii měsí yah sun-Koo daa ac

☆ 4:13 4.13 Saame Kañaa ya 116.10

faanni yen, bi Koope daa yugusid yen dī ndaa ya' ow neh.

² Yen ee ínú ra woteh, ndah yen sesuu bekohi faannee ke yen daa faam fa saamdú yen sun dā.

³ Bín fē rēe, yen nís faannee ke yen feey fi bee raa, yen ay lahee faan has, yen ii hen holon.

⁴ Nagajek, bee homuu yen yen dékúté faannee ke yen feey fi bee ra, yen ay íné íné rek ti bēewí enuu say kilik nen. Di biti neh yen fahuu taka' a faannee ke yen feey fi beh, yen fahuu bekoh faanin sun-Koo, nda pesa na dúméh rē hon yii ay húlé húlē.

⁵ Di fi Koope daa kod yen waaydī yen pesi baaha, cépídté Ruuhi sun fi yen, yen ham na na'-na' níi íni wunna yefid dī yen dā ac.

⁶ Yii baa daa tah yen hom yen habute híin, te yen yúhú yúhē biti yen homun faannee ke yen yee raa, deef yen wuluute a Yíkēe.

⁷ Nagajek, pesi yen tíkēh ngém ndaa yii na olu a íl neh.

⁸ Yen habute yee habu yen dā, te yee génēl yen dā biti yen dūh faannee ke yen yeh, yen saañ déké a Yíkēe.

⁹ Kon yen dékún faannee ke yen yee mbée yen dūh nē bēeb, yee faha' ri ra yen lukuu saam dī.

¹⁰ Yen bēeb yen warutee can fii Kiristaa fa na aattiya' yen ra, nda ow fi ow bēeb liil yee wad dī ra : deefa ri paga' yin wun na pesa' ri feey ra dī baaha, ri paga bos dī baaha.

Dee yugusa' Koope hanndal ki bani bēewē rē

¹¹ Fun yúhú yi daa neeh Yíkēe daa tah fun na saamu begi inyaaffi bēewē nda wa gém wē.

Koope yúh dee madu fun da, te mi yaakaarte biti don bal don yúhú dee madu fun da ní tígí teem yúh.

¹² Mbaa daa ri biti fun homu teeḅa'i affi fun hēbissēn neh ? Ēe-ēe', fun kay fun homu teeḅi ron, nda don dēmdē' fun. Hen daa ow kay wone sun fi fun raa, don ay rii mín lof. Bēewí yaa damuu yii tíkēh íl, ndaa yii ee keēñ neh.

¹³ Hena biti fun lahuy af raa, fun hendu ri Koope ; ndaa fun henun bēewí ñéerúuté a sago fi fun raa, fun hendu ri don.

¹⁴ Faha'a faha' yen Kiristaa ra daa na yeñ fun, ndah wēer fun wēerē bitih : bēe' yínē húlídte bēewē bēeḅ rēe kay, kon bēewē bēeḅ bokute húlúte.

¹⁵ Di húlíd bēewē bēeḅ nda bēewē na pesu ra, pesi wa banti teyil affi wa, wa pesdun bēe' húl kēllúte búudé ndah wa ra.

¹⁶ Yii baa tahte fun na yeellílih ow yeelad ow kut. Débēenē fun húmú yeeluu Kiristaa yeelad ow kut, ndaa leegi fun yeelliluuy ri daaha.

¹⁷ Ow híssí non Kiristaa na rek, dī homa' ow has : yee baha dīi na ra gétte, yee has da acce canke.

¹⁸ Iñyaa bēeḅ kola' Koope fa yugusa' hanndal ki yeni, ñeya'te ri Kiristaa na, dī fa déjéen fun légéy héc i ow kay ac ndín dī yugusa' hanndal ki wani ra.

¹⁹ Nagajek, Koope hom ñeya' Kiristaa na yugusee hanndal ki bani bēewē bēeḅ. Di yeelaay wa tooññi wa. Te daa ri nah fun waare i ow ac, dī yugusa' hanndal ki wani.

²⁰ Fun homdu Kiristaa. Koope a faanañ fi daa

ñeya' fun na, na dëek ñon. Kon fun daa na ñagu ron di tii Kiristaa : tëhí yugusa'a na yugusa' Koope hanndal ki ñoni ra.

²¹ Kiristaa húmú lahay bakaad, ndaa Koope tíkké rí tígí yen ti bakaaroh nen, nda ñi fi Koope haba' yen bëewí júbúté nona nonu yen Kiristaa na ra.

6

¹ Fun légéyúu a Koope raa kay, fun ñagu ron yii beh : pëgí bëeë nii mala lahuu ron ña banti sooy teem ñaaha,

² ndah ñi won filië Téerëe tih :

« *Laha' wahtaa ra,
mi síkírëhté ñanhu.
Laha' wahtu múc ñë,
mi hílippé rë.* »☆

Ëlsii ! Leegi wahtaa lahte ! Ëlsii ! Wahtu múc lahte leegi !

³ Fun fahuuy biti ow won yin sun fi légéyí fun, daa tah fun kaa' pañ ñara di yii mín ñii hen, bi ay kabine ow.

⁴ Fun kay, yii yah fun pañ bëeë, fun hom teebu de madu fun, fun fa súrgë yí Koope ra. Fun homun coono, fun homun kofeel, wuti keeññi fun ñúm rëe sah, fun múñ rí.

⁵ Fun ñeyute hap, fun téyúté, bëewë na yejuu fun, fun tikúté légéyí misikke, fun oluy pëní, fun oluy ñam te yaa bëeë fun mújúté wë.

⁶ Fun hom teebu biti fun légéyíru Koope di pagadñi lanni fun, di yee yúhú fun Koope na ra, di ña na mújú fun ña, di naa'i keeññi fun, di yee

na paŋ Ruuh-Peseŋ fun na ra, di dfee fahuu fun ow keeññi fun ra,

⁷ di kaaf ka na wonu fun dā, di doolaa on fun Koope ra, a di iñi júbbě na pagu fun ti ganaay ya' yi fun nen ra.

⁸ Bëewí yee kañe fun raa, lah yi ffeelíyih fun ; yee sole fun dāa, yee laase fun. Bëewě habuu fun feloh, te añcaŋ yii hente padfah ínih fun na ;

⁹ wa habuu fun bëewí ow yéeh wě, te añcaŋ bëewě yúhúté fun ní yúh ; wa habuu fun bëewí húlúté, te añcaŋ fun ee pesu ra ee ; wa habuu fun bëewí paguu yin bos moklute, ndaa fun hawuy húl ;

¹⁰ wa habuu fun bëewí keeññi wa nebay, te faraah keeññi fun ee sos dā ; wa habuu bití fun lahuy yin, ndaa fun ee baatu ow caak alal ra ; wa habuu bití fun lahuy dara, ndaa fun lahute béeb.

¹¹ Don fi koy-yaayya dékú Korente ra, fun kúnsírúté ron keeññi fun, fun wonute ron filiḅ fi fun a ffeel fí fun béeb.

¹² Fun kaa'uuy faha'i ron, don kay don daa téyúu fun na.

¹³ Kon mi won don na ti bëyí won a koyyi nen : Kúnsëhë kúnsúu fun don na ra, kúnsí keeññon dāaha fun na !

Gém Koope a yin kay ñéerëey

¹⁴ Ngënë hëelsíi a bëewí gémúy Yéesú, doni wa mínih ñéerë' ! Yii júbpé a yii taway dara a Koope mínih ñéerë' ! Niiñ mínë' bok a ñúus íláy díh ?

15 Kiristaa ay mínée a Seytaane* díh ? Mbée bëyí gémépé a bëyí gémëy ay mínée bok yih ?

16 Faam Koope a yúullë taa'uu yih ? Yen daa faam Koope fa na pes dā, ti di wona' ri dī fi baa nen ! Di won tih :

« *May déké a wa, funi wa nay ñéerée ;
daa mi ac Koope fi wa, wa hen bëewí sè'.* »☆

17 Yii baa daa tah Koo-Yíkëe won bitih :

« *Këlii leelii bëewí bossa,
don wuloh wa,
don banti leɓ dara yii sobete,
may ron taha' a ya' ana.* »☆

18 Koo-Yíkëe fë mín bééɓ rë wonilte bitih :

« *May hen baap don na,
don hen koy soo na.* »☆

7

1 Don fi kooyya faha' mi níi faha' ra, iñyaa bééɓ gapu yen. Kon yen bukutoh yii na sobeyil faanni yen a keeñni yen bééɓ, maanam yen pan bééɓ yen pesa' neeh Koope níi yen lan ces.

Yee sosil keeñ Pool ra

2 Kúnsí keeññon don bek fun na. Fun tooñuy ow, fun yahuy ow, fun nofuuy ow yii daa ri laha' ri.

3 Mi wonay yii baa biti mi hom yami ron yin dé', ndah mi mëssée rën won biti fun beku ron beko keeñni fun níi dara mínéh yen taaggila', pesa neh kúl kë neh.

* 6:15 6.15 Seytaane : Di gerek, bíníyú deh : Belihaar: ☆ 6:16 6.16 Saame Tali Léwí 26.12 ; Esekiyel 37.27 ☆ 6:17 6.17 Saame Isayii 52.11 ; Esekiyel 20.34, 41 ☆ 6:18 6.18 Saame 2 Samiyel 7.14

⁴ Mi wēelíyēhté rēn ní wēelíyēh, te mi dama' don. Filib coono ya ñeyu fun dā bēeb, so' mi lukki lah doole na, te keeñ so' luka' sos na ní hen dotooy.

⁵ Nagajek, lahuu fun Maseduwaan ra, fun lahuy jaamma koy yínē sah. Fun maluu kofeel bēeb kay : bēewē homute na haa'uu fun, baatte biti keeññi fun tookay ndah tít.

⁶ Koope fa na on bēe' yeddoh doole ra, onte fun doole bee aya' Tít dē.

⁷ Ayi neh don daa on fun doole, ndaa yee bíllē rí fun dēe onuu ron dī fi baa doole ra. Dī bílídte fun dēe fahuu don olaadi so' ra, réeccíyēhē réeccíyúu ron ra, a dēe pokuu don soo na ra. Yii baa daa baatti sosil keeñ so'.

⁸ Mi yúhté biti unna húmú bíní mí ron ra húmú misikke ron, ndaa misiga teem guuttii baaha. So' mi réeccíyēey rí tígē homa' mi bee ra nék. Nagajek, mi húmú réeccíyēhté rí bee kela' mi biti unna misikke ron ra,

⁹ ndaa keeñ so' sosse leegi. Keeñ so' sosaay biti unna húmú misikke ron dé', ndaa biti misiga misik ri ron ra tahte don lofute pesad. Misigi baaha ñéerē'té a yee faha' Koope ra. Kon fun tooñuy ron yínē sah !

¹⁰ Nagajek, misigi ñéerē' a yee faha' Koope ra, daa na tah ow lof pesad bēe' múc, te yii ay réeccíyúu ínīh nē. Ndaa misigi ñéerē' a íñi ēldúnē fí beh, beka' ow húl.

¹¹ Yee húmú misik don dā ñéerē'té a yee faha' Koope ra ! Leegi ēlsii yee lím rí don na ra : dēe sawooruu ron ra, dēe layruu ron affon dā, dēe oluu ron affon dā, dēe títúu don dā, dēe caguu

ron olaadi so' ra, dee fahuu ron ñee yee faha' Koope ra, a dee koruu ron bëe' paŋ bos ða ! Iña pagu ðon yaa ra bëeβ, ðon tee buute affon biti ðon nënìh yee húmú won mi ron baa ra.

¹² Don ot mi húmú bíní ron, ðí bëe' tooñ ða neh daa tah, te ri bëe' tooñu ra neh bal. Yee tah mi húmú bíní ron ra, mi húmú faha' biti ðon yúh níi lan di fíi Koope biti ðon sawoorute fun na níi sawoor.

¹³ Yii baa daa on fun doole ðeh. Teyay doolaa on ðí fun ða, ndaa oluu fun biti keeñ Tít sosse di dee tahuu ðon níi keeña yëellèhté rë, keeñni fun baattee sos.

¹⁴ Mi húmú sampee ron dama' fíi Tít te mi sopaay na woteh. Fun húmú mësúu ron won kaah, te laasa na húmú laasu fun ðon fíi Tít ðë, ow taasaay ri bal.

¹⁵ Daaha, faha'a faha' ri ron ra baata' baatoo, biti ri nérseh ñeya ñeyuu ðon bëeβ yee won ðí ðon a dee teertuu ðon ri ra : ðon onute ri cér níi mitte sèk.

¹⁶ Keeñ so' sosse di yee mínë' mí tík yaakaari so' sun fon di yii mín ðíi hen bëeβ ðë.

8

Di na onuu

¹ Koy-yaayyi yeh, fun fahuu biti ðon yúh mala on Koope bëy íllí jaŋi yi Maseduwaan ra.

² Wa fi yah, bëewë húmú saamute olsohi wa ñéyruté wa coono lool, ndaa keeñni wa sosse níi tahte húmú henuu wa ñëkíð níi, iña onuu wa ra caakke lool.

³ So' mi bee mi mín seede bitih, yee mínú wëe ona' ra bëeβ wa onute ri níi lukusse sah te ow

túuyëy wë rí. ⁴ Wa caguute fun lok biti fun on wa wa bok a fun yera'i iña nay kéyrúu bëewí Koope Yerusalem ra.

⁵ Wa pagute yii fun séentúuy rí waa na koon : wa yerute Yíkëe affi wa, wa tíkuté sun yerute fun affi wa bal ti di faha' ri Koope nen.

⁶ Yii baa daa tah fun ďan Tít fa daa húmú dalid ďon haakalsa'i hélsë nay kéyrúu bëewí Koope Yerusalem ra, ďi nimil ďon na, ďon lúsíd yii wuni bah.

⁷ Don lahute béeb ní lah : ďon lahute ngém ní lah, ďon mínuté won ní mín, ďon yúhuté ní yúh, ďon sawoorute ní sawoor, te faha'a fahuu fun ďon ní faha' ra tahte ďon fahuute ow ní faha'. 'Di daaha raa kay, fun fahuu biti ďon baah ní baah yii lenke hélsë nay haakalsuu ra.

⁸ So' mi homay túuyí ron dé', so' mi saam biti bee mi wone ron ďee sawooruu i ow kay ra, ďon teeċa' kah-kah biti ďon fahuute ow.

⁹ Don yíih ďee baaha' Yéesú-Kiristaa Yíkíi yen yen na ra woo ? 'Di fi baaha húmú lahte alal, af ron tahte ďi hente ñëkíd, nda ñagi tah ďon lah alal.

¹⁰ Kalaa ďon daa ďéċúu can biti ďon ay yera', te ďon daa ďéċúu yera'. Yee mín mí ron won yii baa te daa wun ďon na ra daa ri beh :

¹¹ di húmú caguu ron lok biti ďon ay yera', lah lúsdíi rí ďaaha a tigë teem dooloon ra. Kon lah lúsdí yee dalu ron baa ra.

¹² Iña nay ron yeree ra, di mín wëe teem béeb lah keeññon raa, Koope ay waa tah ndah ďi ii meela' yii ďon lahuy ri.

¹³ Yaa béeb, saamuy biti ďon koloh na raa ďon

hom sáfúñ bëewí kayya hom jaamma, saamu biti bëewë bëéë teem.

¹⁴ Tígë homuu ron bee ra, don lahute ní don mínú dímlë' bëewë ñaku ra, hen daa lah bis don ñak bëewí yaa lah ní rëe, daa wa dímlúun don. Tígí daaha, teyla' ay lahee na

¹⁵ ti di bíníyúu rí Téerëe nen bitih : « *Bëewë píyú caak ra, yi wa lukusay ; yee píyú yutuud ra, yi wa mitte.* »☆

Tít a bëewë wa ñéerúu rë

¹⁶ Yen sím Koope di yee ona' ri Tít sawoor sawoor ri ron na ti fun nen ra.

¹⁷ Tít tahte yee wonu fun dī ra, ndaa baaha deef dī húmú sawoor na sawooro ní wonu fun dī, dī yíppée can beyi waali ginon.

¹⁸ Fun wolaaluute a ri, ow di koy-yaayya filiḅ ngémë, bee bëy íllí jañi ya bëéë na kañu ri di yee na waareya' ri Uni Neba ra.

¹⁹ Di fi baa ḅal, íllí jañi yi kayya daa tansu ri nda ri ñéerë' a fun pañi légéyí wuni bah, kúrí hélsë nay haakalsuu ra. Yee na pagu fun baa ra, fun pagu ri teeḅa'i ndami dī fi Yíkëe, a teeḅa'i biti fun cagute habra'i bëewë.

²⁰ Fun fahuuy biti ow yam fun yin di hélsí caaga yefu fun ra,

²¹ daa tah fun hom saamuu pañ yii ay wun íllí Yíkëe neh don, ndaa yii ay wun íllí bëewë ḅal.

²² Lahte koy-yaafi yíníi fun kay, bi fun wolaaluute ri ñéerë'té a wa ḅal. Di fi koy-yaafee ke fun baaha, fun olute biti dī na hoñci sawoor

☆ **8:15 8:15** Saame Kolohi koyyi Israyel Ésíp 16:18

iña béeb. Bee wēelíyē' rí ron nū wēelíyēh bee ra nék, dī baattee sawoor dōn na.

²³ Dī fī Tít nék, funi daa na ñéerúu, fun bokute fun na légéyírú ron. Koy-yaayyi kayya ñéerúu a ri ra nék, bëy illí jañi ya daa wolu wa te daa wa ndami Kiristaa.

²⁴ Téebí wē bití dōn fahuute wa nda faha'i baa wēer bëy illí jañi ya te wa yúh yee tah fun na damuu dōn ra.

9

Ona' nebpi kolaa keeñ

¹ Sohlaay mi wonle ron yii lenke iña nay kéyrúu bëewí Koope Yerusalem ra.

² So' mi yúhté bití dōn habute lok bití dōn ay yera' nū wocce, te mi dēmdē'té rí fīi bëy Maseduwaan : mi wonte wa bití dōn fīi bëy Akaay dōn cagute bití dōn ay yera' te dōn wonu ri kalaa nínén. Cagoha caguu ron baaha ra nék sawoorilte ow caak waa na.

³ Don ot mi wol koy-yaayyee ke yen yaa dōn na, nda dama'a na damuu fun dōn dā banti hen damoh pētíh di yii baaha, a bití wa ac raa, deef dōn waay hélsē nū woc ti di wona' mi wa nen.

⁴ Henay bah, fun yahti ac fun ñéerē' a i ow di bëy Maseduwaan raa, fun ay húl a sopoh di laha lahu fun yaakaar dōn na ra, dōn bal dōn sopoh na.

⁵ Yii baa daa tah mi ot bití mi wadtee dāñ koy-yaayyi yaa kēllēh sē' dōn na, tooppitoh iña nay ron yeree ra, yee gapuu ron nū wocce ra. Hen dāa mi ac raa, may waa deefe woc. Daaha, yera'a nay ron yeree ra ay kolee keeññon, ow túuyéh dōn dī.

⁶ Koy-yaayyi yeh, yúhí biti bëyí fí soh yutuud' ay lece yutuud' ; bëyí fí soh caak nék, ay lece caak.

⁷ Yee koloh ow biti ay yeree ri ra nék, lah yeraa ri, te dī ban dīi paga' biti dī túuyú rí túuyë mbée laheh keeñi. Koope faha' biti ow yahti ona' raa, keeña sos ona'a.

⁸ Yúhí biti Koope mín don hëp yii mín dīi hen béeb nīi faraah yii sohla' don béeb don lah ri te tígí dëekúun pañ yin wun béeb, don mín bek ya' yon na,

⁹ ti di bíníyúu rí Téerëe nen bitih :

« Di ona' ñëkíd onoo,

dī ona' ñëkíd onoo nīi mit sëk.

Júbë júb dī rë ee na faraah ! »☆

¹⁰ Koope fa na on línëhë tiso a yii ñama ri ra, ay ron on tiso, on don tiso caak nīi caak, dī paalil wa, nda ow caak njiriñoh na júbë júbú don da.

¹¹ Dī ay ron on yii hente alal béeb, nda don míné ona' faraah. Hen daaha raa, ow caak ay sím Koope di iña nay fun waa kome te kola' don na ra.

¹² Daaha, légéyí haakalsa'i hélsí yaa teyay habra'i bëewí Koope sohle yi wa don, ay tah ow caak dan Koope bal, wa sím dī nīi sím.

¹³ Habra'a nay ron habree bëewë baa ra daa nay teebee biti don gémuté kah-kah. Daaha, ow caak ay kañ Koope ñeya nay ron ñeye yee won Uni NebiKiristaa ra, a biti don beb iña lahuu don da, don bok wa a bëy ílí janjii Yerusalem a bëewë béeb.

¹⁴ Wa ay pokoh don na, wa dagid don, ndah mala hëp don Koope ra.

¹⁵ Yen sím Koope mala lahay teem, ona' ri ra !

10

Saň-saňi Pool

¹ So' mi Pool, mi kelohte biti lahte bëewí wonute don na biti mi ac ginon daa mi hena' bëyí sosse, ndaa mi wuloh raa mi híině' híiněe don na. Di sosa' Kiristaa a di baaha' ri, may made daaha don na nen.

² Kon ma na daŋ don : ngënë tēhí mi ac ginon may híiné sun fon. Lahte bëewí awu don na wonute biti fun pesuu yee neba' fun ra, te mi hampe biti mi ac daa raa, may teeɓ wa fi yaaha saň-saňa lah mi waa na ra.

³ Fun pesuu feey fi bee naam, ndaa dee na haa'uu fun da dī haa'adi feey fi bee neh.

⁴ Ganaayya na haa'uu fun da, yi feey fi bee neh : wa ganaayyi Koope, ganaayyi lahte doole, yi mín kéeníɗ miir a dee mín dīi gaana' ra bééɓ. Fun hom kéendúu oladi ñeyay waal bééɓ,

⁵ a yii hente gaan-gaanloh te na kaa' ow yúh Koope ra, fun ham níɓɓë bééɓ fun kúɗ wë wa ñee yee faha' Kiristaa ra.

⁶ Te tīl níi don ñee yee faha' Kiristaa ra níi ñee raa, bëewë nay kaa'ee ra, fun cagute biti fun ay keen sun fi wa.

⁷ Èlsírí affon yee lah ra ! Bëyí fí ham afi biti ri non Kiristaa na, dī beka afi biti fun nonu Kiristaa na ti dī nen.

⁸ Heeyce so' mi sampee lukusid yutuud maa damoh yera' fun Yíkëe saň-saň ra, ndaa mii naa

sopoh. Sañ-sañi baa yii ay ron baate baato ndée bití ay ron sanjkuye sanjkuyo neh.

⁹ Mi fahaay don haba' bití mi saam títidí ron bee mi bínité ron ra,

¹⁰ ndah bëewë wonuu ti oroh, bee mi bínité rë, mi híinë' híinëe, unni so' diŋ. Mi ac filiḅ fi bëewë rëe nék, mi dooya' dooyoo, unni so' yob.

¹¹ Bëewë nē wonu yii baa ra bekun affi wa bitih : dee madu fun bití fun bíníyë don da, fun ac ginon daa, fun ii lofisoŋ yínë sah di iña nay fun page ra.

¹² Heeyce fun kaañuy nata' affi fun a bëewë na teebu affi wa ra, fun kaañuy mëddë' affi fun a wa. Wa bëewí lahuy af. Wa natuu affi wa a bëewë madu a wa ra, wa mëddúu affi wa a bëewë madu a wa ra.

¹³ Fun nék, fun ii damoh níi fun lukusid. Fun ay natee affi fun a légéyë yed' fun Koope ra kut, kúf' fun níi ginon da.

¹⁴ Fun paguy yii lukusse níi made bití fun payuy ginon payo nen. Fun kay, fun daa débúu ac ginon fun komute ron Uni Nebi Kiristaa.

¹⁵ Fun paguy yii lukusse, fun na damuu di yii ow kay daa légéy rí. Yee séentúu fun da daa ri bitih : ngémën baatoŋ, fun baat ya' yi fun légéyë nahu fun don na ra fun saye, fun teem yee nahu fun da.

¹⁶ Hen daaha raa, fun ay mín waare Uni Neba ginni kayya wuluu ron ra, fun banti dama' yii ow kay daa légéy rí di yee nahu ri ra.

¹⁷ Nagajek, bíníyúté Téerëe bitih : « *Bëyí fí ay damee, damaa Yíkëe.* »☆

¹⁸ Bëe' na teeɓa' dee man dī ra neh daa bëe',
bëe' Yíkëe teeɓa' dee man dī ra kay daa bëe'.

11

Pool a apootarri padɗah ya

¹ Wonni doffa na saaŋ mi ron wone yee ra, don
mín sē' wëe mújíd yutuud koon moos ! Mújdí sē'
wë see !

² Daa mi fiira' ron fiira'i fí yúhté bití kola'
Koope na ndah so' mi ona'te ron, te mi ona' ron
bití don ay kooree a yaal yínë, daa ri Kiristaa ;
te mi faha' bití mi bekaa ron lasi bití don yēhíh
cafay kon dalaa !

³ So' mi neehte bití nék yin yah nuffon ní nís
don pokoha pokuu don kah-kah Kiristaa na ra
ti dee húmú ñeya' goŋ fa Aawa ní nofa'te ri ra
nen.

⁴ So' mi yúhté bití wahtii ayaa ow waarii ron
Yéésú fi bokaay a bee waareyu fun don ɗa
faraah, don hom yípúu ríi síkírëh síkírëe ; mi
yúhté bití ɓal don na yípúu tah yii bokaay a
Ruuh-Peseŋ fa liilu don ɗa, a uni bokaay a Uni
Neba waariyu fun don ra.

⁵ Añcaŋ, mi yúhté bití mbata apootarri gaanni
ron lúŋndíh sē' dara !

⁶ Heeyce mi mínéh won woni ñeete waal,
ndaa mi yúh yee na won mi ra : fun mësúu
ron teeɓ baaha teebo ní lante, a yii yah fun paŋ
bééɓ.

⁷ So' mi húmú cépíd af so' cépírë, nda mi béyíd
don waaraa na húmú waare mi ron Uni Nebi
Koope te mi sehay na yin ɗa. Mi bakaadte yee
paŋ mi baa ra a ?

⁸ Mi buucce bëy illí jaŋi yi kayya taha na húmú tah mi iña na húmú kéyrúu sè' wë pesaa ra, nda mi légéyíɗ ɗon.

⁹ Húmú homa' mi ginon ɗa, sohle húmú dabpe so' ndaa mi sehay yin ɗon na, ndah koy-yaayya koluu Maseduwaan ɗa daa na húmú pagiru so' bééɓ. Mi húmú kaa'a'te biti mi mokil ɗon di yii mín ɗíi hen bééɓ, te may rii lúsdée ɗaaha.

¹⁰ Di kaaf ka hom Kiristaa na, hompe soo na ra, mee ron won ra ee : di deyi Akaay bééɓ ow mínéh kaa' mi dëmdë' yii baaha.

¹¹ Yee tah ra yi nék ? Biti mi fahaay ron fahoo aa yih ? Koope sah yúhté biti mi faha'te ron !

¹² Yee na paŋ mi baa ra, may naa sayee ɗaaha, nda bëewë saamuɗ dama'i biti wa paguu ti fun nen ra, mi ɓan waa on il koy yínë sah !

¹³ Wa fi bëewí yaaha i apootar paɗɗah, wa légéyëh yí laduy nuf, yi lakaatuu biti wa apootarri Kiristaa.

¹⁴ Lahay yii ay jaahle ow yii baaha, ndah ɗi fi Seytaane sah na lakaata' ɗi hen malaakii na niiñil.

¹⁵ Kon waray mín jaahal ow biti wa fi bëewée ké Seytaane yaa ɓal lakaata' biti wa súrgë yí légéyúu sun yii lenke júɓ. Yee nay waa kate millëenë rë nék, ay ñéerée a iña pagu wa ra.

Iñi misikka ñee Pool ra

¹⁶ Mee ron rii wonaat ɗa ee : ngënë yëekëerí biti mi dof. Hena biti ɗon yaakaaru baaha raa, hëbíi sè' ɗaaha book nda mi nampi damoh yutuud.

¹⁷ Yee nay mii ron wone ra, mii rii wona' dee faha' ri Yíkëe rë ; may rii wonee ti dof nen, ti bëyí wëerté rí bití lahte yii damaa ri nen.

¹⁸ Hém i ow caak ee damuu iñi feey fi bee raa kay, kon so' may damoh bal.

¹⁹ Don hen bëewí ñaañute moos, don tahe síkírëh i dof a ?

²⁰ Don tahute bití don habuu ñaam, don ñamaa, don buucaa, don paa'aa sun, don labaa kakaab a ?

²¹ Yaha baaha raa, deef fun tasuute híin lool te mi sopohte na ndah fun henuy don daaha !

Di filiḅ fi baaha béeb nék, cëe mi won wonad dof : lah yii ow kaañ naa damoh raa, so' bal mi kaañce naa damoh.

²² Wa henun i Ébrë rëe, so' bal mi Ébrë ! Wa henun koy ki Israyel raa, so' bal mi koy ki Israyel ! Wa henun séttí Abraham raa, so' bal mi sédí Abraham !

²³ Wa súrgë yí Kiristaa a ? Cëe mi won don wonad dof daa nék : so' mi luk waa rii hen fap ! So' mi luk waa ñee mok, yee téyú mí kasu ra wa téyúy rí, yee hawu mi a yee ñee mi kotti kúl kè rë wa ñeyuy na.

²⁴ Yëwúddë fúuruté së' laraw waal iippi fu yúhté bitih, bina-bina béeb wa labute so' lab sabay éeyë a lab payniil (39).✧

²⁵ Bëy Rom habuute so' waal caak, lahte na waal éeyë yí wa njíinuté së' duud. Lahte bis mi tawute i la' maa fahuu hap húl. Mi ñeete júlkiñëh gaal níi hente éeyë, mi nee'te filiḅ muluḅ elek múlgús níi na' haalte key fín fë.

26 Iñi ñíin sè' mín nēe teem koon katte so' filiḡ baafḡi caakki so' : yee kata' so' laah ya, yee kata' so' ya' yi banndi ya, lahte yi mboko yi so' yēwúdfē mbée i ow kay daa komuu so' wa, yee kata' so' ginni taah yin mbée luufa, yee kata' so' filiḡ kisi fē, yee kata' so' ya' yi mbata i koy-yaay filiḡ ngēmē.

27 Mi ñeete légéyí misikke a iñi misikke, caakke yii mi nee'ay ri pēní, mi ñeete yaaf mi ñeete sifaḡ, caakke yii mi tookke ri mi olay ñam, fiyoon mokilte so' mi lahay búubí bekaa mi.

28 Di filiḡ yaa béeḡ, tíkké bití faraah mi sídē' yee homuu bëy íllí jaŋi ya ra béeḡ.

29 Lah na bëyí tasa'te híin dēe, mi hom tasa' híin tasoo mi dēefiḡ dī na. Lah na bi beku bakaad' daa, hom misika' so' misikoo.

30 Mi waḡti damoh raa, may damee bití mi tasa'te híin.

31 Koo, dī fi Boffi Yéesú Yíkii yen, dī fa mit sím faraah ra, yúhté bití ma na feleh.

32 Homa' mi Damaas ra, gēernēerē húmú tookiḡ buura na wonuu Aretaas ra húmú faha' hami so', tíkké i wohoh íllí gina.

33 Di filiḡ yaa béeḡ, lahte bëewí bekute so' dama, ñéyrúté sē' falanteer yēellírúté sē' énfí mīirí gina*, mi fússé.*

12

Yee teebu Pool ra

* **11:33 11.33** Jamanu yi yaaha, gin caak húmú wērélúu a mīirí utte te hiinté, kaa' bití haa' lah raa gina ay yooḡe haal. ☆ **11:33 11.33** Saame Tíledí apootarra 9.23-25

¹ Damoh lahay njiriñ naam, ndaa mi wadtee damoh ndah mi tihëy rí. May ron naa won yii lenke iña teeɓa' Yíkëe a iña olu filiɓ yodaɗ ra.

² So' mi yúhté koy-yaafi non Kiristaa na, bi fi yúhté biti kíil sabboo a kíil iniil filoon, Koope béyídté rí sunaa-sun*. (Mi yéeh nda na béyrú rí rë, dī ñéerë' a faani nda ri ñéerëey a faani. Koope kep daa yúh.)

³⁻⁴ Yee yúh mí rë biti ɓëe' béyrúté nii Aljana. (Nda ri ñéerë' a faani nda ri ñéerëey a faani, so' mi yéeh kat, Koope kep daa yúh.) Di kelohte unni ow mínéh nêe ñee, te kadduute ow étíɗ ñeyi na.

⁵ May mínée dama' yee kat ɓëyi baa ra, ndaa yaha yii lenke soo na raa, mii damoh henay tasa'a tasa' mi ra.

⁶ Mi fahaa damoh koon, yee nay mii wone ra ii hen wonaɗ dof, ac kaah kep. Ndaa mii rii paɗ, nda ɓëewë ɓan soo yeela' ow gaan nii lukus, wa yeeluun so' iña na paɗ mi, a iña na won mi ra.

⁷ Kon Koope kaa' biti mi dama' iñi éemílë' yë teeɓ dī so' ra, daa tah dī soɗ so' yii yahte faan so'. Yii baaha dī dagi Seytaane, daa ri na hawsoh so', nda mi ɓanti damoh.

⁸ Mi ɗanɗe Yíkëe waal éeyë nda ri nís yii baaha soo na.

⁹ Di won so' tih : « Mala on mi ro ra doyte ro. Ow tasa' raa, doolii so' hom feeña' feeñoó nii mit sêk. » May damee biti kay mi tasa' híin nii keeñ so' sos, nda doolii Kiristaa húun sê'.

* **12:2 12.2** Koy-yaafa na wona' Pool dee ra, dī dī fi Pool a faanan fi. Di kaa' laasi a fi daa tah dī wona' ri ɗah.

¹⁰ Yii baa daa tah keeñ so' na sos biti mi tasa', biti mi solu, biti mi lah tolof-tolof, biti mi moklu a biti keeñ so' d'úm ndah Kiristaa. Ahañkay, mi tasa' raa, mi laha' doole wahtii baaha.

Pool tútté ngémí bëy Korente na

¹¹ Don oluy biti bee mi wone ra mi wona' wonad dof a ? Don daa beku so' na nék ! Don daa warun teeḅa' dee man mi ra koon, ndah wuti mi tikkiyay yin raa, mbata apootarri gaanni ron lúṅndíh sē' dara.

¹² Kimtaanna a iñi éemílē' yē a kawtéeffē na teeḅa' biti ow apootar ra feeñce homa' mi leeloon, ma na múñ coono ya níi tígí teem múñ dē.

¹³ Bëy íllí jañi yi kayya pagiru yi don pagiruy ri ? Heeyce raa biti mi kaa'a'te mokli ron mi meelay ron yii pesaa mi homa' mi don na ra neh a ? Yaha baaha raa, bëelí sē' rí !

¹⁴ Mee waay ginon waali éeyē fē rē, te mi sehay dara don na níi mi mokle ron. Ma na saameh yin don na, mi saama' don ; ndah koy neh daa wadti saamda baap, baap kay daa wadti saamda koy.

¹⁵ So' nék, ay soo neḅa' biti mi bek alal mi so' don na níi luka' biti mi yera' af so' bëeḅ ndah don. Mi faha' ron daaha níi faha' raa kay, wadtee tah don fahuun so' yutuud' dee rek a ?

¹⁶ Wuti don ot biti mi sehay yin don na raa sah, mín lah bëewí won biti mi ñeya' ri daaha pētih, nofa'i ron mi beḅ alal mon.

¹⁷ Cēe mi meel ron : Mi ñeya'te bëewē wol mi don na ra, mi nofa'te ron mi beḅpe alal mon a ?

¹⁸ Mi danke Tít ac ginon ḅani koy-yaafee ke yen yúhú ron ra. Di fi Tít nofa'te ron beḅpe alal

mon a ? Lahaay dāaha ! Funi Tít nék homuu fun ginon dā, fun daa boku nufa yíně, te iña pagu fun dōn na ra bééβ yíně.

¹⁹ Mín hen sah dōn haba' níi wocce biti fun saamu layaa fíiyèn rek. Fun paguy rí múk kan ! 'Don fa fahuu fun níi faha' ra, iña na wonu fun dōn dā bééβ, fun wonuu wa fíi Koope di nona nonu fun Yéésú-Kiristaa na ra, te fun saamu na biti wa baat dōn.

²⁰ Mi neehte biti mi lah ginon raa mi oleh yee faha' mi dōn na ra, te dōn ělích yee fahuu dōn soo na ra. Mi neehte biti mi dēefa na i iñě', eefñjanta', haayloh, lah bēewí fahirun affi wa kep yin wun, lah sola', dōobanta', gaan-gaanloh, a yii jahasa'te.

²¹ Mi neehte biti ayaa ka so' bah, Koope yíiñ sě' leeloon, mi looy pagad ow caak, yi ay líssí bakaad ti merees nen, yi yeddfuy pañ yii tappe njaaliyoh bééβ a pañ yii bosi manna dāh, yee na húmú pagu wa ra.

13

Yee míllě' won Pool bēy Korente ra

¹ Baa daa ac waali éeyě fě nay mii aye ginon dā. Di bíníyúu rí Téerěe bitih : « *Balaa yin lecu bééβ, lahan seede ana mbée éeyě.* »☆

² Yee húmú won mi bēewě húmú bakaaru merees ra a bēewí kayya bééβ aya' mi ginon waali ana fa ra, may naa ñeyaāt wuti mi íníc leeloon raa : waali yínée nay mii aye yérèn rě, mii yérém ow.

³ Don fahuu yii nay teebee biti Kiristaa ñeya' soo na won saa ? Don ay rii ot ! Kiristaa mínéh yin don na mínë neh dé' ! Di kay hom teeba' doolii teeboo don na.

⁴ Na daayu ri kurwaha ra di húmú lahay doole naam, ndaa doolii Koope tahte di ee pes da. Nona nonu fun dii na ra tahte fun bal fun lahay doole, ndaa doolii Koope tahte fun ay pes a di, te fun ac ginon daa don yuh baaha.

⁵ Kénsii affon don olsoh nda ngém ee don na raa. Ëlsii affon ! Don oluy biti Yéésú-Kiristaa ee don na a ? Mbée don olsoh affon raa, don ay ole biti don keenute ngémën aa yih ?

⁶ So' mi yaakaarte biti don ay ot biti fun keenuy bi fun.

⁷ Fun ee ron dagiru Koope ra nda don banti paŋ yin bos. Fun húmú saamuy na teeba'i biti fun pagute yee nah fun Koope ra dé' ! Ëe-ëe' kay ! Wuti bëewë habuun biti fun keenute na raa sah, yee fahuu fun da biti kep don pagun yin wun,

⁸ ndah di yii lenke kaaf ki Koope, fun mínih dara na. Yee mínú fun da daa ri biti fun légéy yii ay kúré kaaf ki baaha fii.

⁹ Biti fun lahay doole raa don lahuu doole, keeññi fun sosa' na sosoo dotooy. Yee na dagu fun ra biti don hen bëewí mitute sèk.

¹⁰ Yee tah mi bíní ron unni yee bee wula' mi ron bee ra daa ri beh : mi fahaay biti mi lah ginon daa mi híin sun fon. Yíkëe onte so' sañ-sañ, ndaa di sañ-sañi ay ron baate baato, bi ay ron sanjuye sanjuyo neh.

Takohi Pool bëy Korente

¹¹ Kon yen takuun a unni yee kat koy-yaayyi yeh : hēmíi sos-keñ ! Féhéyí níi ñon hen bëewí mitute sèk, ñon onanta' doole, ñon kèldè' hanndal kon, ñon pesa' jaamma. Don hena' ri ñaaha raa, Koope fa faha'te ow níi faha', na ona' jaamma ra ay ñéerè' a ron.

¹² Lah wèdëntíi hanndal kon níi wodanta'*

Bëewí Koope ya dee bëeb na woduu ron.

¹³ Yéesú-Kiristaa Yíkèe líhè rën bëeb mal ! Koope dékèe faha'on bëeb ! Ruuh-Pesenj paga níi ñon bëeb hen yínè !

* **13:12 13.12** Di baahi bëewí yaaha, wa yahti wodoh bëewè mboko yi wa mbée bëewè meeru wa raa, wa fëenúu wè fëenèe.

Séréel Ndút: Unni Koope

Ndut: Séréel Ndút: Unni Koope (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndut)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source
files dated 16 May 2025

a3a1238b-9393-5875-a4c5-1d3f38537bfe